

Ministro norai – europietiški, realijos – lietuviškos

Vakar Socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitys po susitikimo Šiaulių miesto savivaldybėje braukė prakaitą. Ministro teigimu, karščiausiai diskutuota dėl vaikų globos namų pertvarkos ir Šiaulių miesto sutrikusio vystymosi kūdikių namų ateities.

Giedrius BARANAUSKO nuotr.

Živilė KAVALIAUSKAITĖ
zivle@skrastas.lt

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos komanda lankėsi Šiaulių mieste ir rajono savivaldybėje, Šiaulių miesto sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, Kuršėnų vaikų globos namuose.

„Vizitai yra pažintiniai, bet siekiame, kad baigtųsi konkrečiais sprendimais, pasiūlymais vieni kitiems“, – sakė L. Kukuraitys.

Pasak ministro, po susitikimo miesto Savivaldybėje jis išsiveža „6–7 dalykus“, kuriuos peržiūrės

„Netrumpai užtrunka, kol požūriai suartėja. Dėl tos vienos krypties prie stalo ir diskutuojame, ir įkainstame, ir galiausiai, man atrodo, sutariame. Ir dėl tokios jautrios temos, kaip Kūdikiai namai“, – po susitikimo Šiaulių miesto savivaldybėje sakė Socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitys.

ministerijoje.

Aptarta situacija dėl socialinės paramos gavėjo duomenų apskaitinimo: kaip palengvinti administracinę naštą, kad socialinės paramos gavėjams nereikėtų vaikščioti į Savivaldybę, kai galima duomenis gauti iš elektroninio registro.

Ministras sakė sulaukęs rimtų siūlymų, kaip kartu su Sveikatos apsaugos ministerija stiprinti dienos užimtumą psichinės negalės žmonėms – to labai trūksta ir Šiauliuose, ir kituose miestuose.

Daug kalbėta apie vaikų namų globos pertvarką. Pasak ministro, tema yra labai jautri, nes tai – ir

darbo vietos, ir vaikų ateitis.

L. Kukuraitys patikino, kad apie Kūdikių namų uždarymą nėra kalbama – struktūra, institucija turi likti ir gyvuoti. Kalbama „apie naują požiūrį, jis yra europinis“, kad paslaugos pirmiausia turi būti orientuotos į šeimą, kurioje gimsta sutrikusio vystymosi kūdikis.

„Šeima išgyvena krizę, jei mes nesuteikiame pamatinių, pagrindinių paslaugų. Jei neišmokstama elgtis su negalia, liga ir taip toliau, tada tas vaikas paliekamas“, – požiūrį išsakė ministras.

Pasak L. Kukuraičio, sutrikusio vystymosi kūdikiai pagal teisinę bazę ir toliau galės būtiuginami kūdikių namuose. Ministro noras – kad šie namai vis labiau virstų paslaugų šeimoms su sutrikusio vystymosi kūdikiais centrais: tada žiūrėti, kokia dalis vaikų lieka auginti globėjų šeimose, institucinėje globoje ir t. t.

Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose Šiauliuose nuolat auga apie 50 mažylių.

„Vaikai ir su sutrikusiu vystymosi, ir specialiaisiais poreikiais gali augti ir turi augti šeimose. Europoje auga, tai dėl to mes prie to turime artėti ir, kiek galima, greičiau. Labai svarbu, kad diag-

nozės nebūtų specialiai kuriamos, kad būtų sustiprintos pastangos, kaip vaikus su lengvesnėmis diagnozėmis įtraukti į šeimyninę aplinką.“

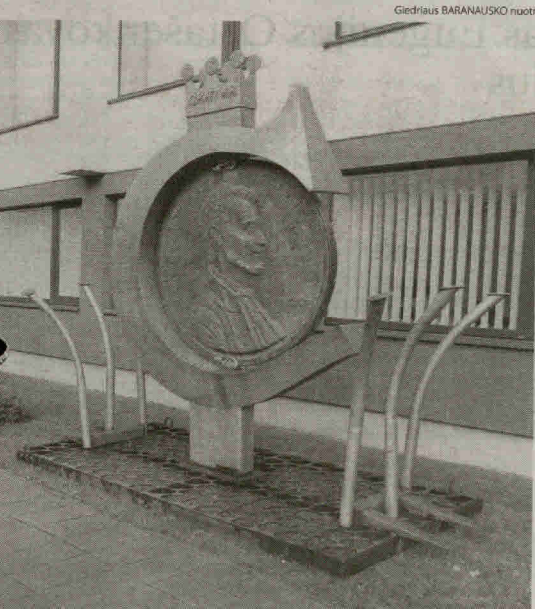
Ministro nuomone, tokių centrų darbuotojams darbo bus, atei ir finansavimas, „jei bus stiprinamas darbas su šeima“. Perlaikoma ir paramos šeimoms, auginančioms neįgalius vaikus, sistema.

Komentuodamas Vaiko teisių tarnybos reformą, ministras sakė, jog ši tarnyba pagal įstatymą pereitų į vieną centralizuotą struktūrą, kuri būtų vadovaujama iš Vilniaus, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikavimo tarnybos.

„Tikslai labai aiškūs, pirmiausia, kad vaikų teisės būtų užtikrinamos visose 60 savivaldybių, – sakė L. Kukuraitys. – Reikia pripažinti, kad ministerija per tam tikrą laikotarpį rengė daug rekomendacijų gairių, o ne privalomų, todėl savivaldybės įvairiai interpretavo rekomendacijas, susikūrė 60 skirtingų vaikų teisių reglamentų. O taip neturi būti.“

„Paslaugų dalis – pagalba šeimai, pagalba vaikui, globėjų klauksimais – lieka savivaldoje.“

L. Kukuraitys pagyrė Šiaulių miesto savivaldybę už tai, kad finansiškai padeda vaikų dienos centrų.

Giedrius BARANAUSKO nuotr.

Vakar rytą prie Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos atsirado Viliaus Purono sukurtas akcentas 1 amerikietiškam centui.

1 JAV centą galima pasukti prie bibliotekos

Prie Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos penktadienio rytą pastatytas Viliaus Purono sukurtas akcentas 1 amerikietiškam centui – „aklcentas!“.

Akcentas prie bibliotekos bus laikinai. „Aš rodau žmonėms, kad į blogą vietą Šiauliuose nebūtų užkirstas. Buvo siūlyta jo visai atsikrauti, siūlyta statyti privačioje teritorijoje, Vilniaus ir Ežero gatvių kampe. Centas yra ant ašies, jį galima sukurti, todėl palikti žmonėms nelankomoje vietoje jis netinkamas“, – sako V. Pūronas.

Šiandien bibliotekoje vykstancioje Knygų mugėje pristatomas „V. D. Brennerio plaketė, medalių ir monetų parodos

katalogas iš Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus rinkinio“ (leidėja – Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka).

Amerikos lietuviai yra surinkę pilną rinkinį JAV centų – nuo 1909 iki 2017 metų, šią unikalią kolekciją galima pamatyti Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Amerikos skaitvykloje.

V. Pūronas pabrėžia: iki šiol manyta, kad vieno JAV cento autorius Victoras Davidas Brenneris gimęs Šiauliuose, bet, patikslinus duomenis, paaiškėjo, kad jis kilęs iš Pasvalio, yra gyvenęs Lygumuose, Šiauliuose, Kaune.

Šiaulių krašto* inf.

Jautriu klausimu Šiaulių mero poziciją palaiko Ministras Pirmininkas

Atkelta iš 1 psl.

Uždaryti negalima

Ši globos įstaiga gyvuoja daugiau nei 50 metų. Įstaigos interneto svetainėje skelbiama, kad per tą laiką juose užaugo daugiau kaip 2200 vaikų. Įstaigoje dirba didelę patirtį turintys specialistai – gydytojai, slaugytojai, pedagogai, logopedai, kineziterapeutai ir kiti darbuotojai. Dabar šiuose namuose pagalba teikiama ne tik nuskrūstiems vaikams, bet ir jų tėvams, kurie vėl reiškia norą susigrąžinti savo paliktus vaikučius į šeimą.

Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose auga apie 60 vaikų. Vien per 2016 metus buvo įvaikinta 11 vaikų, 11 grįžo į globojamas šeimoms. Atsižvelgdami, kad tėvams labai sunku namuose auginti neįgalius vaikus, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai įkūrė dienos grupę, į kurią galima atvesti vaiką kelioms valandoms. „Prieš metus sakiau ir dabar tai kartuju, kad su reformomis skubėti nereikėtų, nes sutrikusio vystymosi kūdikių namuose gyvenantys vaikai reikalauja ypatingos priežiūros. Ir kol neturime sukurto geresnio modelio, esamo ardyti negalima“, – teigia A. Višockas ir priduria, kad jei Lietuva nuspręstų uždaryti sutrikusio vystymosi kūdikių namus, pasaulis tokio sprendimo nesupras.

Reikalingas konkretumas

„Imantis tokių reformų, būtinas aiškumas. Turi būti aišku, kas bus su darbuotojais, kas toliau bus daroma su namuose esančiais vaikučiais. Tuo klausimu jau spalio pradžioje kreipiausi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją. Rašte pabrėžiau, kad Lietuvoje veikiančiuose sutrikusio vystymosi kūdikių namuose gyvenantiems vaikams dažniausiai nustatomi sutrikimai yra autizmas, mišrus raidos sutrikimas, alkoholinio vaisiaus sindromas. Juose taip pat udgomi vaikai su Dauno sindromu, sergantys hidrocefalija, akių, širdies ir kitomis ligomis. Minėtiems vaikams būtina kompetentinga pa-

galba ir priežiūra. Neįgalūs vaikai negali būti skriaudžiami“, – sako Seimo narė, buvusi ilgametė vaiko teisių kontrolierė Rimantė Šalasevičiūtė.

Pasiteiravus, gal reikėtų tokius vaikučius įkurdinti ligoninėje, R. Šalasevičiūtė pabrėžė, kad šių vaikų atiduoti į ligoninę negalima. „Ligoninės skirtos gydymui. Jei kūdikiui jau pripažintas neįgalumas, o ne trumpalaikis sveikatos sutrikimas, jis turi būti prižiūrimas naudojant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, o ne gydymui skiriamas lėšas. Ministerijos paprašiau informuoti mane raštu, kaip numatoma vykdyti sutrikusio vystymosi kūdikių namų deinstitutionalizaciją, kokiomis priemonėmis auginti užtikrinama šiose įstaigose globojamų vaikų teisė į tinkamą priežiūrą ir ugdyimą, iš kokių šaltinių tai bus finansuojama“, – kalba Seimo narė.

Žada spręsti be skubos

Lankydamasis Šiaulių miesto savivaldybės Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, premjeras S. Skvernelis pabrėžė, kad čia iškilusios problemos turi būti išspręstos be skubos, racionaliai ir veiksmingai.

„Ne pati reforma yra svarbiausias tikslas, o siekis sukurti pulkias sąlygas vaikams, palengvinti buitines naštą šeimoms. Suprantama, kad Šiaulių kūdikių namai teikia ne tik institucinę globą. Kvalifikuoti specialistai rūpinasi pagalba šeimoms, vaikų grąžinimu į šeimoms. Tačiau dar nesudėti, situacija bus analizuojama ir sprendimai bus priimti viską pasvėrus“, – teigia S. Skvernelis.

Premjeras atkreipia dėmesį, kad Sutrikusio vystymosi kūdikių namuose sukauptas stiprus darbinis potencialas – dirba profesionalai, kurie yra susidūrę su daugybe įvairių ligų istorijų, sukaupe didelę patirtį ir gali padėti tėvams, socialiniams globėjams.

Už teisingą sprendimą

„Ne sykį lankiausi Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namuose.

Realiai mažiau, kaip dirba šių namų darbuotojai. Suprantu, sieki, kad Lietuvoje neliktų nei vaikų globos, nei kūdikių namų, bet to padaryti dabar ir greitai – negalime. Vaikučiai, kurie į šiuos namus patenka, dažniausiai turi sunkią negalą, vienkopus ar kitokių sveikatos sutrikimų. Kūdikiai namai yra ta pagalba, kuri suteikiama pačioje kūdikio gyvenimo pradžioje. Dabar vaikučiai iš kūdikių namų įvaikinami ar perduodami globėjams, ir tai akivaizdus kūdikių namų specialistų darbo rezultatų įrodymas. Šie namai daro nepaprastai didelį darbą surandant kūdikiui naujus namus arba sugrąžinant jį šeimai. Namų darbuotojai labai nuoširdžiai stengiasi padėti tėvams, negalėjusiems auginti vaikučio jo pirmosios gyvenimo dienos, padeda jiems įgyti tvystės įgūdžius. Tėvai kviečiami į kūdikių namus. Jie stebi savo kūdikio augimą. Taip yra daromas dvigubas darbas. Vaikas yra saugojimo aplinkoje, prižiūrimas, pamaitintas, jei reikalingas, jam suteikiamas gydymas. Ir kitas darbas – padedama tėvams stiprinti pozityvios tvystės įgūdžius, kad vėliau jie patys tą vaikutį galėtų auginti“, – mano Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė.

Jos teigimu, Seimo ir Vyriausybės uždutis – surasti būdus, kad toks centras, kuriame būtų priimami kūdikiai, turintys sunkių negalių, gyvuotų. „Manau, padarysime teisingus sprendimus ir sulauksime Prezidentūros, inicijavusios kurti Lietuvą be vaikų globos namų, pritarimo. Džiaugiuosi Šiaulių miesto mero požiūriu ir jo siekiu, kad institucinė vaikų globos įstaigų reforma būtų atsakingai, įvertinant visas galimas grėsmes. Pirmiausia reikia atsižvelgti į šios įstaigos atliekamas paslaugas ir jų reikalingumą, – teigia R. Baškienė. – Didžiulis darbas padėti vaikučiams sustiprėti ir grįžti pas tėvus arba surasti naują šeimą, bet kad tai būtų galima daryti, reikia leisti tai daryti.“

Savivaldybių žinios,

Nr. 21 inf.

UZS. Nr. 367213